

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδότησης 103/2020

**ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(Τμήμα Α')**

Συνεδρίαση της 7ης-7-2020

Σύνθεση

Πρόεδρος: Ευγενία Βελώνη, Αντιπρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Μέλη: Ανδρέας Ανδρουλιδάκης, Στυλιανή Χαριτάκη, Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης, Κωνσταντίνα Χριστοπούλου, Βασίλειος Καραγιώργος, Κωνσταντίνος Ζαμπάρας, Θεόδωρος Ράπτης, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Ασημίνα Δημητρακοπούλου, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός ερωτήματος: Το έγγραφο του Υπουργείου Εξωτερικών, ΣΤ' Γενική Διεύθυνση, ΣΤ1 Δ/ση Προσωπικού και Διοικητικής Οργάνωσης, με αριθμό πρωτ. Φ.Π49-23836/Φ.Π461/25-5-2020.

Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται, εάν η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.» και τον διακριτικό τίτλο «Enterprise Greece», μετά την αλλαγή του νομικού καθεστώτος που τη διέπει με το άρθρο 84 του ν.4635/2019, εξακολουθεί να υπάγεται στις διατάξεις του ν.3861/2010 για τις πράξεις που εκδίδουν τα όργανά της.

Στο πιο πάνω ερώτημα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Α') γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό

Στο υποβαλλόμενο ερώτημα και στα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν εκτίθεται το ακόλουθο πραγματικό:

1. Ο Διευθύνων Σύμβουλος της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.» και τον διακριτικό τίτλο

«Enterprise Greece», η οποία μεταφέρθηκε στην εποπτεία του Υπουργείου Εξωτερικών με το άρθρο 4 παρ. 6 περ. α' του π.δ 81/2019, με τη με αριθμό πρωτ.573/20/12-2-2020 επιστολή του προς τον Υπουργό Εξωτερικών, ζήτησε να αποσαφηνιστεί το αναφερόμενο στο θέμα της παρούσας ζήτημα, προβληματισμός που δημιουργήθηκε λόγω του ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 84 του ν.4635/2019, η παραπάνω εταιρεία ρητά εξαιρείται του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα.

2. Επειδή στις παραπάνω διατάξεις δεν ρυθμίζεται το τεθέν ζήτημα, η ερωτώσα Υπηρεσία έθεσε το παρόν ερώτημα. Σχετικά με το ζήτημα της επιχορήγησης της εταιρείας, με το έγγραφό της με αριθμό πρωτ. Φ.Π49-30670/Φ.Π461/30-6-2020, αναφέρει ότι για το οικονομικό έτος 2020, το εγκεκριμένο γι' αυτή ποσό επιχορήγησης του Υπουργείου Εξωτερικών, από το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων, ανέρχεται στο ποσό των 5.300.000 ευρώ, ο δε εγκεκριμένος ετήσιος προϋπολογισμός της στο ποσό των 7.455.000 ευρώ, ως προς δε το οικονομικό έτος 2019, παραπέμπει στη με αριθμό 140312/2018 (Β' 6062) απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης περί έγκρισης προϋπολογισμού της εταιρείας, από την οποία προκύπτει ότι οι «εγκεκριμένοι πόροι ΠΔΕ» ανέρχονταν στο ποσό των 10.900.000 ευρώ, ο δε εγκεκριμένος προϋπολογισμός ως προς τα «έσοδα» στο ποσό των 17.200.000 ευρώ.

3. Πριν την αντιμετώπιση του παραπάνω ερωτήματος με έκδοση σχετικής γνωμοδότησης ανακύπτει, κατ' αρχήν, ως προκριματικό ζήτημα, η ύπαρξη ή μη αρμοδιότητας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους προς τούτο.

Νομοθετικό πλαίσιο

4. Στα άρθρα 2 παρ.1 περ.β' και 6 παρ.2 περ.γ' του ν.3086/2002 «*Οργανισμός Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και κατάσταση των Λειτουργών και των Υπαλλήλων του*» (Α' 324) ορίζονται τα εξής:

« Άρθρο 2

Αρμοδιότητες

1. Στην αρμοδιότητα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.) ανήκει η νομική υποστήριξη του Κράτους. Στην υποστήριξη αυτή περιλαμβάνονται, ιδίως:

α) ..., β) η έκδοση γνωμοδοτήσεων σε ερωτήματα της Διοίκησης...

Άρθρο 6

Αρμοδιότητες Επιτροπών, Τμημάτων και Ολομέλειας

1. ... 2. Τα Τμήματα γνωμοδοτούν: α)... γ)... καθώς και σε ερωτήματα της Διοίκησης, που υπογράφονται από τον Υπουργό, Αναπληρωτή Υπουργό, Υφυπουργό και Γενικό Γραμματέα Υπουργείου, εφόσον ο τελευταίος είναι ειδικά εξουσιοδοτημένος και μόνο για θέματα της αρμοδιότητάς του...».

5. Στο άρθρο 84 παρ.2 και 3 του ν. 4635/2019 «Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις» (Α' 167) ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο 84

"ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ Α.Ε."

1. ...2. Η παράγραφος 2 του άρθρου πρώτου του ν. 2372/1996 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η "Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε." λειτουργεί χάριν του δημόσιου συμφέροντος κατά τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας και εποπτεύεται από τον Υπουργό αρμόδιο για τις Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις και την Εξωστρέφεια.».

3. Η παράγραφος 3 του άρθρου πρώτου του ν. 2372/1996 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Το καταστατικό της Ελληνικής Εταιρείας Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε. έχει ως εξής:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Άρθρο 1

Σκοπός

1. Σκοπός της «Ελληνικής Εταιρείας Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.» είναι η προσέλκυση, η υποδοχή, η προώθηση, η υποστήριξη και η διατήρηση επενδύσεων στην Ελλάδα, η συμβολή στη διαρκή βελτίωση του θεσμικού πλαισίου τους, η υποστήριξη των διεθνών επενδυτικών συνεργασιών, η προώθηση της Χώρας ως επενδυτικού προορισμού, μέσω ανάπτυξης θεσμικών συνεργασιών με διεθνείς φορείς, η προώθηση και ανάπτυξη κάθε είδους εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών στο πλαίσιο του «Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Εξωστρέφειας», η παροχή ενημέρωσης για την εξωστρεφή επιχειρηματικότητα και η παροχή πληροφόρησης, συμβουλευτικής βοήθειας και κάθε άλλης υποστηρικτικής υπηρεσίας προς τις ελληνικές επιχειρήσεις με στόχο τη διευκόλυνση επιχειρηματικών επαφών και τη στήριξη των ελληνικών εξαγωγών και της ελληνικής επιχειρηματικότητας στις διεθνείς αγορές.

2. Για την επίτευξη του σκοπού της η «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.» α. ... κη. Υλοποιεί κάθε άλλο έργο στο πλαίσιο του σκοπού της, ... που της αναθέτει ο εποπτεύων Υπουργός...

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

Άρθρο 3

Μετοχικό κεφάλαιο-Μετοχές

1. Το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας ... καλύπτεται ολόκληρο από το Ελληνικό Δημόσιο. ... Το Ελληνικό Δημόσιο εκπροσωπείται στη Γενική Συνέλευση από τον Υπουργό Οικονομικών και τον εποπτεύοντα την εταιρεία Υπουργό. 2...

Άρθρο 4

Έσοδα

Τα έσοδα της εταιρείας προέρχονται από ετήσια επιχορήγηση του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων, από επιχορήγηση εκ του Κρατικού Προϋπολογισμού, ... και από οποιαδήποτε άλλη νόμιμη πηγή κατά την άσκηση δραστηριότητας εντός του πεδίου των σκοπών της. ... Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του εποπτεύοντος την εταιρεία Υπουργού δύναται να εξειδικεύονται τα σχετικά με τους όρους, τις διαδικασίες και τις λεπτομέρειες εφαρμογής της παρούσας παραγράφου, όσον αφορά την επιχορήγηση της εταιρείας από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και τον Κρατικό Προϋπολογισμό....

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

Άρθρο 9

Διοίκηση – Εκπροσώπηση

1. ... ο Διευθύνων Σύμβουλος και τα Μέλη ορίζονται και παύονται οποτεδήποτε ελευθέρως με απόφαση του εποπτεύοντος Υπουργού. ...

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1.... 4. α) Στον εποπτεύοντα την «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.» Υπουργό μεταφέρεται η αρμοδιότητα έκδοσης όλων των υπουργικών αποφάσεων ή κοινών υπουργικών αποφάσεων που τυχόν εκδίδονται με βάση τις σημερινές κείμενες διατάξεις σε σχέση με την εταιρεία. ...».

6. Στο άρθρο 4 παρ.6 περ.α' του π.δ. 81/2019 «Σύσταση, συγχώνευση, μετονομασία και κατάργηση Υπουργείων-Μεταφορά υπηρεσιών-αρμοδιοτήτων» (Α' 119), το οποίο εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 24 παρ.4 του ν.1558/1985 «Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα» (Α' 137), ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο 4

Μεταφορές υπηρεσιών, μετονομασίες

Υπουργείων και συναφή ζητήματα

1.... 6. Στην εποπτεία του Υπουργείου Εξωτερικών μεταφέρονται, ως σύνολο αρμοδιοτήτων, θέσεων και προσωπικού, οι παρακάτω φορείς και νομικά πρόσωπα: (α) η Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε. (Enterprise Greece), που συστάθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2372/1996 και μετονομάστηκε με το άρθρο 1 του ν. 4242/2014 (Α' 50) ...».

Ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων

7. Κατά την ενώπιον του Τμήματος συζήτηση μεταξύ των μελών επί του παραπάνω προκριματικού ζητήματος της γνωμοδοτικής αρμοδιότητας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους επί του υποβαλλόμενου ερωτήματος διατυπώθηκαν δύο (2) γνώμες:

8. Η γνώμη της πλειοψηφίας, που απαρτίστηκε από τους Νομικούς Συμβούλους του Κράτους Ανδρέα Ανδρουλιδάκη, Στυλιανή Χαριτάκη, Νικόλαο Δασκαλαντωνάκη, Κωνσταντίνα Χριστοπούλου, Βασίλειο Καραγιώργο (ψηφοί 5), με την οποία συντάχθηκε και η εισηγήτρια Ασημίνα Δημητρακοπούλου, Πάρεδρος του Ν.Σ.Κ (γνώμη χωρίς ψήφο), δέχθηκε τα εξής:

9. Το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους έχει αρμοδιότητα προς έκδοση γνωμοδότησης επί του ερωτήματος που έχει υποβληθεί από τον Υπουργό Εξωτερικών, στο πλαίσιο άσκησης της εποπτείας του στην εταιρεία με την επωνυμία «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.». Ειδικότερα, ο εποπτεύων Υπουργός στην εταιρεία αυτή, δημοσίου συμφέροντος, ως εκ του σκοπού της, δύναται να αναθέτει εντός του σκοπού αυτού κάθε έργο, το οποίο υλοποιεί η εταιρεία (άρθρο 1 του καταστατικού της), εκπροσωπεί με τον Υπουργό Οικονομικών στη Γενική Συνέλευσή της το Ελληνικό Δημόσιο που καλύπτει το σύνολο των μετοχών της (άρθρο 3 του καταστατικού), εκδίδει με τον Υπουργό Οικονομικών απόφαση στην οποία εξιδικεύονται τα σχετικά με την επιχορήγηση της εταιρείας από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και τον Κρατικό Προϋπολογισμό (άρθρο 4 του καταστατικού), ορίζει και παύει οποτεδήποτε ελευθέρως με απόφασή του τον Διευθύνοντα Σύμβουλο και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρείας (άρθρο 9 του καταστατικού) και εν γένει έχει αρμοδιότητα έκδοσης όλων των Υπουργικών Αποφάσεων ή Κοινών Υπουργικών Αποφάσεων που εκδίδονται σε σχέση με την εταιρεία (Κεφάλαιο ΣΤ' του καταστατικού). Στο πλαίσιο αυτό, το ζήτημα της ανάρτησης ή μη των πράξεων των οργάνων της εταιρείας, ζήτημα που άπτεται της

διαφανούς δράσης της, δεν απασχολεί αποκλειστικά και μόνο την εταιρεία, αλλά και τον εποπτεύοντα αυτήν Υπουργό Εξωτερικών, ως εκ τούτου δε το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους έχει γνωμοδοτική αρμοδιότητα να αποφανθεί επ' αυτού.

10. Κατά τη γνώμη της μειοψηφίας, που απαρτίστηκε από την Πρόεδρο του Τμήματος, Ευγενία Βελώνη, Αντιπρόεδρο Ν.Σ.Κ. και τους Νομικούς Συμβούλους του Κράτους Κωνσταντίνο Ζαμπάρα και Θεόδωρο Ράπτη (ψήφοι 3), το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους στερείται γνωμοδοτικής αρμοδιότητας επί του υποβαλλόμενου ερωτήματος, διότι αυτό δεν συνάπτεται με άσκηση αρμοδιότητας από τον παραπάνω Υπουργό. Το ζήτημα της ανάρτησης των πράξεων της εταιρείας αποτελεί διοικητικό ζήτημα, την ευθύνη του οποίου φέρει αποκλειστικά αυτή, η δε άσκηση εποπτείας από τον Υπουργό Εξωτερικών δεν αρκεί προς θεμελίωση αρμοδιότητας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους για έκδοση γνωμοδοτήσεων επί ερωτημάτων που αφορούν ζητήματα λειτουργίας της, όπως το παρόν, αλλά πρέπει να τίθενται ζητήματα για τα οποία παρέχεται ή καταλείπεται αρμοδιότητα στον Υπουργό, όπως ζητήματα που αφορούν την εκτέλεση των έργων που της αναθέτει, την έγκριση του προϋπολογισμού της, τον ορισμό και την παύση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της και τις αποφάσεις (και κοινές) που εκδίδει για την εν λόγω εταιρεία (βλ. ΝΣΚ 71/2016, 117/2014).

Επί του ερωτήματος

Νομοθετικό πλαίσιο

11. Στα άρθρα 1 και 15 του ν.3429/2005 «Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμοί (Δ.Ε.Κ.Ο.)» (Α' 314), τα οποία εντάσσονται στα κεφάλαια Α' και Β' αντίστοιχα, του νόμου αυτού, ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο 1

Ορισμοί και πεδίο εφαρμογής

1. Για τους σκοπούς του νόμου αυτού, ως "δημόσια επιχείρηση" νοείται κάθε ανώνυμη εταιρεία, στην οποία το ελληνικό δημόσιο δύναται να ασκεί άμεσα ή έμμεσα αποφασιστική επιρροή, λόγω της συμμετοχής του στο μετοχικό της κεφάλαιο ή της χρηματοοικονομικής συμμετοχής του ή των κανόνων που τη διέπουν.
2. Η άσκηση αποφασιστικής επιρροής από το ελληνικό δημόσιο τεκμαίρεται όταν το ελληνικό δημόσιο ή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου... :
 - α) είναι κύριοι μετοχών που εκπροσωπούν την απόλυτη πλειοψηφία του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της ή
 - β) ελέγχουν την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου στη γενική της συνέλευση ή

γ) δύνανται να διορίζουν το ήμισυ πλέον ενός των μελών του διοικητικού της συμβουλίου ή

δ) χρηματοδοτούν την ετήσια δραστηριότητά της σε ποσοστό άνω του πενήντα τοις εκατό.

3. ...

4. Το Κεφάλαιο Α' του νόμου αυτού εφαρμόζεται σε όλες τις δημόσιες επιχειρήσεις, στις οποίες δεν συμπεριλαμβάνονται οι εταιρείες για τις οποίες εφαρμόζεται το Κεφάλαιο Β'.

5. Το Κεφάλαιο Β' του νόμου αυτού εφαρμόζεται:

α) στις ανώνυμες εταιρείες των οποίων μετοχές έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά (χρηματιστήριο), εφόσον το Δημόσιο ή τα νομικά πρόσωπα της παρ. 2 του παρόντος άρθρου εξακολουθούν να συμμετέχουν στο μετοχικό τους κεφάλαιο με οποιοδήποτε ποσοστό συμμετοχής,

β) στις ανώνυμες εταιρείες που είναι συνδεδεμένες με τις εισηγμένες εταιρείες της προηγούμενης περίπτωσης, κατά την έννοια του άρθρου 42ε παρ. 5 του κ.ν. 2190/1920,

γ) στις ανώνυμες εταιρείες ως προς τις οποίες έχει αποφασιστεί η έναρξη διαδικασιών αποκρατικοποίησης δια της εισαγωγής μετοχών τους σε οργανωμένη αγορά, με απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Αποκρατικοποιήσεων του ν. 3049/2002 (ΦΕΚ 212 Α').

δ) στις ανώνυμες εταιρείες των οποίων το δικαίωμα διορισμού της πλειοψηφίας των μελών του διοικητικού συμβουλίου ή των οργάνων της διοίκησης ή το δικαίωμα άσκησης της διαχείρισης της επιχείρησης έχει μεταβιβασθεί εν όλω ή εν μέρει από το Δημόσιο σε τρίτους που δεν αποτελούν πρόσωπα της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, με απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Αποκρατικοποιήσεων του ν. 3049/2002 (ΦΕΚ 212 Α') εφόσον το Δημόσιο ή νομικά πρόσωπα της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου εξακολουθούν να συμμετέχουν στο μετοχικό τους κεφάλαιο με οποιοδήποτε ποσοστό συμμετοχής¹. ...

Άρθρο 15

Πεδίο εφαρμογής

Στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κεφαλαίου υπάγονται οι ανώνυμες εταιρείες της παρ. 5 του άρθρου 1.

¹ Η περίπτωση δ' προστέθηκε με το άρθρο 42 του ν.3891/2010 (Α' 188).

Οι εταιρείες αυτές ευρίσκονται εκτός του, κατά τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις, ευρύτερου δημόσιου τομέα».

12. Στα άρθρα 1 και 2 παρ.1, 2 και 4 του ν.3861/2010 «Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο «Πρόγραμμα Διαύγεια» και άλλες διατάξεις» (Α' 112) ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο 1

Αντικείμενο του νόμου

Αντικείμενο του παρόντος νόμου είναι η εισαγωγή της υποχρέωσης ανάρτησης των νόμων, των προεδρικών διαταγμάτων, και των πράξεων που εκδίδουν τα αναφερόμενα στο άρθρο 2 πρόσωπα και όργανα στο Διαδίκτυο και η δημιουργία των προϋποθέσεων και διαδικασιών για τη διασφάλιση ευρύτατης δημοσιότητας αυτών.

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής

1. Οι ρυθμίσεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται σε νόμους, προεδρικά διατάγματα, αποφάσεις και πράξεις που εκδίδουν ο Πρωθυπουργός, το Υπουργικό Συμβούλιο και τα συλλογικά κυβερνητικά όργανα, οι Υπουργοί, Αναπληρωτές Υπουργοί, Υφυπουργοί, Γενικοί Γραμματείς Υπουργείων και Περιφερειών, Ειδικοί Γραμματείς Υπουργείων, τα όργανα διοίκησης νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), οι ανεξάρτητες και ρυθμιστικές διοικητικές αρχές, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, τα όργανα διοίκησης φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα στις περιπτώσεις που αναφέρονται στον παρόντα νόμο, καθώς και τα όργανα των φορέων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού. Οι ρυθμίσεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται επίσης και σε πράξεις ή αποφάσεις που εκδίδουν όργανα, στα οποία τα αναφερόμενα στην παράγραφο αυτή όργανα έχουν χορηγήσει εξουσιοδότηση προς υπογραφή ή έχουν μεταβιβάσει αρμοδιότητα, καθώς και οποιοδήποτε όργανο έχει από το νόμο την αρμοδιότητα έκδοσης πράξεων που υπάγονται στις ρυθμίσεις του νόμου αυτού².

2. Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου ως φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα νοούνται: α) τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που ανήκουν στο κράτος ή επιχορηγούνται τακτικώς, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις από κρατικούς πόρους κατά 50% τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους και β) οι δημόσιες

² Το τελευταίο εδάφιο αντικαταστάθηκε ως άνω με την παράγραφο 1 του άρθρου 23 του ν.4210/2013 (Α' 254).

επιχειρήσεις και οργανισμοί που προβλέπονται στις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 3429/2005.

3. ...

4. Στο διαδίκτυο αναρτώνται: ...».

13. Στο άρθρο πρώτο του ν.2372/1996 «Σύσταση φορέων για την επιτάχυνση της αναπτυξιακής διαδικασίας και άλλες διατάξεις» (Α'29), όπως ίσχυε αρχικά, ορίζονταν τα εξής:

«1. Συνιστάται ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία "ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ" (ΕΛ.Κ.Ε.). Στις διεθνείς συναλλαγές η επωνυμία αυτή μπορεί να αποδίδεται στα αγγλικά ως "HELLENIC CENTER FOR INVESTMENT (H.C.I) ή σε ακριβή μετάφρασή της σε άλλη γλώσσα.

2. Το ΕΛ.Κ.Ε λειτουργεί χάριν του δημόσιου συμφέροντος κατά τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας και εποπτεύεται από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας. Το ΕΛ.Κ.Ε υπάγεται στον παρόντα νόμο και συμπληρωματικά στις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920 όπως κάθε φορά ισχύει.

3. Το καταστατικό του ΕΛΚΕ έχει ως εξής:

Άρθρο 1

Σκοπός

1. Σκοπός του ΕΛ.Κ.Ε είναι η προσέλκυση, η υποδοχή, η προώθηση και η υποστήριξη επενδύσεων στην Ελλάδα, η συμβολή στη διαρκή βελτίωση του θεσμικού πλαισίου τους και η υποστήριξη των διεθνών συνεργασιών των ελληνικών επιχειρήσεων. 2...

Άρθρο 4

Έσοδα

Τα έσοδα του ΕΛΚΕ προέρχονται από ετήσια επιχορήγηση του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων, από προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο πλαίσιο του σκοπού του, ... και από οποιοδήποτε άλλη νόμιμη πηγή. ...».

14. Στη συνέχεια, στο άρθρο πρώτο του ν.2372/1996 «Σύσταση φορέων για την επιτάχυνση της αναπτυξιακής διαδικασίας και άλλες διατάξεις» (Α'29), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 4 του ν.3894/2010 «Επιτάχυνση και διαφάνεια υλοποίησης Στρατηγικών Επενδύσεων» (Α' 204), ορίσθηκαν τα εξής:

« Άρθρο πρώτο

1. Συνιστάται ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία "Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε." και αποκτά το διακριτικό τίτλο "Invest in Greece S.A." ή σε ακριβή μετάφρασή της σε άλλη γλώσσα³.

2. Η "Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε." λειτουργεί χάριν του δημόσιου συμφέροντος κατά τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας και εποπτεύεται από κοινού από τον Υπουργό Επικρατείας με αρμοδιότητα τις στρατηγικές επενδύσεις, κατά το μέρος που αφορά την προσέλκυση, υποδοχή, προώθηση και υποστήριξη στρατηγικών επενδύσεων κατά την έννοια του νόμου για τις στρατηγικές επενδύσεις, και τον Υπουργό Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, κατά το μέρος που αφορά στην προσέλκυση, υποδοχή, προώθηση και υποστήριξη των λοιπών επενδύσεων. Η "Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε." υπάγεται ειδικώς στις διατάξεις του παρόντος νόμου και του ν.3429/2005 (ΦΕΚ 314 Α'), πλην των παραγράφων 4 και 8 του άρθρου 3, του άρθρου 13 και του άρθρου 14⁴, και συμπληρωματικώς στις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920.

3. Το καταστατικό της "Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε." έχει ως εξής:...

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

Άρθρο 9

Διοίκηση – Εκπροσώπηση

1. ...10. Όλες οι συμβάσεις που καταρτίζει η "Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε." αναρτώνται στο διαδίκτυο και εφαρμόζουν τις οδηγίες περί συμφώνου ακεραιότητας της Διεθνούς Διαφάνειας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Κατά τα λοιπά ισχύουν συμπληρωματικά οι διατάξεις του κ.ν.2190/1920 με την επιφύλαξη των διατάξεων του ν. 3429/2005...».

15. Στα άρθρα 2 παρ.6 και 3 παρ.24 του ν.4072/2012 «Βελτίωση επιχειρηματικού περιβάλλοντος - Νέα εταιρική μορφή - Σήματα - Μεσίτες Ακινήτων - Ρύθμιση θεμάτων ναυτιλίας, λιμένων και αλιείας και άλλες διατάξεις» (Α' 86), ορίσθηκαν τα εξής:

«Άρθρο 2

Τροποποίηση διατάξεων του ν.3894/2010 (Α' 204)

³ Η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία "Ελληνικό Κέντρο Επενδύσεων Α.Ε. (ΕΛΚΕ Α.Ε.)" είχε ήδη μετονομασθεί σε "Invest in Greece Α.Ε.", που αποδίδεται στα ελληνικά ως "Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε.", με την παράγραφο 1 του άρθρου 11 του ν.3775/2009 (Α' 122).

⁴ Οι διατάξεις αυτές περιλαμβάνουν ρυθμίσεις για το διοικητικό συμβούλιο, το νεοπροσλαμβανόμενο προσωπικό και το υφιστάμενο προσωπικό των δημοσίων επιχειρήσεων.

1. ...6. Η παρ. 2 του άρθρου πρώτου του ν.2372/1996 (Α` 29), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 12 του ν.3049/2002 (Α` 212) και το άρθρο 4 του ν.3894/2010, αντικαθίσταται ως εξής: «2. Η «Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε.» λειτουργεί χάριν του δημοσίου συμφέροντος κατά τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας και εποπτεύεται από τον Υπουργό Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας. Η «Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε.» διέπεται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου και συμπληρωματικώς από τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920, εξαιρείται δε από τις διατάξεις του ν. 3429/2005 (Α`314).».

Άρθρο 3

Τροποποίηση καταστατικού της εταιρείας «ΕΠΕΝΔΥΣΤΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ Α.Ε.»

1. ...24. Το «ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ`» του Καταστατικού της «Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε.», που θεσπίζεται με την παρ. 3 του άρθρου πρώτου του ν.2372/1996, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του ν.3894/2010, αντικαθίσταται ως εξής:

«ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ`

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Κατά τα λοιπά ισχύουν συμπληρωματικά οι διατάξεις του κ.ν.2190/1920. ...».

16. Στο άρθρο 1 παρ.1 και 11 του ν.4242/2014 «Ενιαίος Φορέας Εξωστρέφειας και άλλες διατάξεις» (Α' 50) ορίσθηκαν τα εξής:

«Άρθρο 1

Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.

1. Η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε.» (ν. 2372/1996) μετονομάζεται σε «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.», με διακριτικό τίτλο της στην αγγλική γλώσσα το «Enterprise Greece». Όπου στο ισχύον καταστατικό της εταιρείας γίνεται αναφορά στην «Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε.», αυτή αντικαθίσταται με την «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.»...11. Η «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.» αναρτά στο διαδίκτυο τις πράξεις της, σύμφωνα με τις προβλέψεις του ν.3861/2010...».

17. Στο άρθρο 84 παρ.2 και 3 του ν. 4635/2019 «Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις» (Α' 167) ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο 84

«ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ Α.Ε.»

1. ... 2. Η παράγραφος 2 του άρθρου πρώτου του ν. 2372/1996 αντικαθίσταται ως εξής: «2. Η "Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε." λειτουργεί χάριν του δημόσιου συμφέροντος κατά τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας και εποπτεύεται από τον Υπουργό αρμόδιο για τις Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις και την Εξωστρέφεια. Η Εταιρεία διέπεται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου, όπως εκάστοτε ισχύουν, από τις ειδικές για αυτήν διατάξεις στην κείμενη νομοθεσία και συμπληρωματικά από τις διατάξεις του ν. 4548/2018 (Α' 104). Η "Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε." δεν ανήκει στο Δημόσιο ή ευρύτερο δημόσιο τομέα, όπως αυτός εκάστοτε ορίζεται. Οι διατάξεις που αναφέρονται σε δημόσιες επιχειρήσεις, υπό την έννοια του ν. 3429/2005 (Α' 314) ή σε οργανισμούς δημοσίου δικαίου υπό την έννοια του ν. 4412/2016 (Α' 147) ή που διέπουν εταιρείες που ανήκουν άμεσα ή έμμεσα στο Δημόσιο ή που επιχορηγούνται ή χρηματοδοτούνται από αυτό δεν εφαρμόζονται ως προς την εταιρεία, με εξαίρεση των όσων ορίζονται ρητά στον παρόντα νόμο. Ομοίως δεν εφαρμόζονται ως προς την εταιρεία οι διατάξεις που διέπουν τους φορείς που έχουν ταξινομηθεί ως Φορείς Γενικής Κυβέρνησης, καθώς και οι διατάξεις που αναφέρονται στους Φορείς αυτούς, με την επιφύλαξη των διατάξεων του ν. 4270/2014 (Α' 143) όπως ισχύει, και των κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδιδόμενων προεδρικών διαταγμάτων και υπουργικών αποφάσεων που αφορούν στην υποβολή δημοσιονομικών αναφορών, οι οποίες, σε περίπτωση ταξινόμησης της Εταιρείας ως Φορέα Γενικής Κυβέρνησης, εφαρμόζονται μόνο ως προς την υποβολή:

- α) ετήσιου προϋπολογισμού και οποιασδήποτε αναπροσαρμογής του κατά τη διάρκεια του έτους (προϋπολογιστικά),
- β) μηνιαίας αναφοράς εκτέλεσης προϋπολογισμού και χρηματοδότησης (απολογιστικά),
- γ) μηνιαίων μισθολογικών στοιχείων (απολογιστικά) και
- δ) μηνιαίας σύνοψης μητρώου δεσμεύσεων (απολογιστικά σε μηνιαία βάση, ετήσια μέγεθος).»

3. Η παράγραφος 3 του άρθρου πρώτου του ν. 2372/1996 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Το καταστατικό της Ελληνικής Εταιρείας Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε. έχει ως εξής:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Άρθρο 1

Σκοπός

1. Σκοπός της «Ελληνικής Εταιρείας Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.» είναι η προσέλκυση, η υποδοχή, η προώθηση, η υποστήριξη και η διατήρηση επενδύσεων στην Ελλάδα, η συμβολή στη διαρκή βελτίωση του θεσμικού πλαισίου τους, η υποστήριξη των διεθνών επενδυτικών συνεργασιών, η προώθηση της Χώρας ως επενδυτικού προορισμού, μέσω ανάπτυξης θεσμικών συνεργασιών με διεθνείς φορείς, η προώθηση και ανάπτυξη κάθε είδους εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών στο πλαίσιο του «Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Εξωστρέφειας», η παροχή ενημέρωσης για την εξωστρεφή επιχειρηματικότητα και η παροχή πληροφόρησης, συμβουλευτικής βοήθειας και κάθε άλλης υποστηρικτικής υπηρεσίας προς τις ελληνικές επιχειρήσεις με στόχο τη διευκόλυνση επιχειρηματικών επαφών και τη στήριξη των ελληνικών εξαγωγών και της ελληνικής επιχειρηματικότητας στις διεθνείς αγορές.

...

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

Άρθρο 4

Έσοδα

Τα έσοδα της εταιρείας προέρχονται από ετήσια επιχορήγηση του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων, από επιχορήγηση εκ του Κρατικού Προϋπολογισμού, ... και από οποιαδήποτε άλλη νόμιμη πηγή κατά την άσκηση δραστηριότητας εντός του πεδίου των σκοπών της. ... Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του εποπτεύοντος την εταιρεία Υπουργού δύναται να εξειδικεύονται τα σχετικά με τους όρους, τις διαδικασίες και τις λεπτομέρειες εφαρμογής της παρούσας παραγράφου, όσον αφορά την επιχορήγηση της εταιρείας από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

...

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Η Εταιρεία διέπεται από τις διατάξεις του ν.2372/1996, όπως εκάστοτε ισχύουν, από τις ειδικές για αυτήν διατάξεις στην κείμενη νομοθεσία και συμπληρωματικά από τις διατάξεις του ν.4548/2018 (Α' 104). Η «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.» δεν ανήκει στο Δημόσιο ή ευρύτερο Δημόσιο τομέα, όπως αυτός εκάστοτε ορίζεται. Οι διατάξεις που αναφέρονται σε Δημόσιες επιχειρήσεις, υπό την έννοια του ν.3429/2005 (Α' 314) ή που διέπουν εταιρείες που ανήκουν άμεσα ή έμμεσα στο Δημόσιο ή που επιχορηγούνται ή χρηματοδοτούνται από αυτό, δεν εφαρμόζονται ως προς την εταιρεία, με εξαίρεση των όσων ορίζονται

ρητά στον ν.2372/1996. Ομοίως δεν εφαρμόζονται ως προς την Εταιρεία οι διατάξεις που διέπουν τους φορείς που έχουν ταξινομηθεί ως Φορείς Γενικής Κυβέρνησης, καθώς και οι διατάξεις που αναφέρονται στους Φορείς αυτούς, με την επιφύλαξη των διατάξεων του ν.4270/2014 (Α` 143) όπως ισχύει, και των κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδιδόμενων προεδρικών διαταγμάτων και υπουργικών αποφάσεων που αφορούν στην υποβολή δημοσιονομικών αναφορών, οι οποίες, σε περίπτωση ταξινόμησης της Εταιρείας ως Φορέα Γενικής Κυβέρνησης, εφαρμόζονται μόνο ως προς την υποβολή:

α) ετήσιου προϋπολογισμού και οποιασδήποτε αναπροσαρμογής του κατά τη διάρκεια του έτους (προϋπολογιστικά), β) μηνιαίας αναφοράς εκτέλεσης προϋπολογισμού και χρηματοδότησης (απολογιστικά), γ) μηνιαίων μισθολογικών στοιχείων (απολογιστικά) και δ) μηνιαίας σύνοψης μητρώου δεσμεύσεων (απολογιστικά σε μηνιαία βάση, ετήσια μεγέθη). ...».

Ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων

18. Από τις προεκτεθείσες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν, κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος, με την οποία συντάχθηκε και η εισηγήτρια Πάρεδρος Ν.Σ.Κ., Ασημίνα Δημητρακοπούλου, συνάγονται τα ακόλουθα:

19. Με τις διατάξεις του ν.3861/2010 θεσπίσθηκε η υποχρέωση ανάρτησης στο διαδίκτυο πράξεων των κυβερνητικών και διοικητικών οργάνων και φορέων του ευρύτερου δημοσίου τομέα, με σκοπό την επίτευξη της μέγιστης δημοσιότητας της κυβερνητικής πολιτικής και της διοικητικής δράσης (Α.Μαρκαντωνάτου-Σκαλτσά, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, 3^η έκδοση, 2016, σελ. 214-216, Α. Γέροντας, Επιτομή Γενικού Διοικητικού Δικαίου, 2014, σελ.147-148, Κ.Γώγος, Η ανυπόστατη διοικητική πράξη, 2012, σελ.177-180, διαδικτυακή νομική βάση δεδομένων Σάκκουλα).

20. Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση επί του σχεδίου του παραπάνω νόμου «...Η ευρεία δημοσιότητα και η πρόσβαση στην πληροφορία που εξασφαλίζουν τα νέα μέσα της διαδικτυακής επικοινωνίας διασφαλίζουν τη διαφάνεια της κρατικής δράσης και κατ' αποτέλεσμα την υπευθυνότητα, την ευθύνη και τη λογοδοσία από την πλευρά των φορέων άσκησης της δημόσιας εξουσίας. Η ευρεία διαδικτυακή δημοσιότητα ενισχύει τις πραγματικές δυνατότητες των πολιτών να απολαύσουν και να ασκήσουν τα συνταγματικά κατοχυρωμένα δικαιώματά τους: πρωτίστως το δικαίωμα πληροφόρησης, όπως αυτό κατοχυρώνεται στο άρθρο 5 Α παρ.1 του Συντάγματος, και συνακόλουθα και τα συνταγματικά κατοχυρωμένα δικαιώματα που συναρτώνται με

ή και εξαρτώνται από την πληροφόρηση αυτή, όπως το δικαίωμα ανάπτυξης της προσωπικότητας, της συμμετοχής στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή (άρθρο 5 παρ.1 Σ) αλλά και το δικαίωμα συμμετοχής στην Κοινωνία της Πληροφορίας (άρθρο 5^Α παρ.2 Σ)....».

21. Ειδικότερα, στο άρθρο 2 του νόμου προβλέφθηκε το πεδίο εφαρμογής του και προσδιορίστηκαν τα όργανα (μονοπρόσωπα και πολυπρόσωπα) που φέρουν την υποχρέωση ανάρτησης στο διαδίκτυο. Προς άρση δε τυχόν ερμηνευτικών ζητημάτων, στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου ορίστηκαν οι φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα που είναι υπόχρεοι για ανάρτηση των πράξεών τους. Πρόκειται συγκεκριμένα για τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που ανήκουν στο κράτος ή επιχορηγούνται τακτικά, από κρατικούς πόρους κατά 50% τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους και τις δημόσιες επιχειρήσεις και τους οργανισμούς που προβλέπονται στις διατάξεις του άρθρου 1 του ν.3429/2005. Περαιτέρω, στην παράγραφο 4 του εν λόγω άρθρου προσδιορίστηκαν και οι πράξεις, για τις οποίες τα ανωτέρω πρόσωπα φέρουν την υποχρέωση ανάρτησης. Στην αιτιολογική έκθεση του νόμου αναφέρεται σχετικά ότι «στις πράξεις που θα αναρτώνται στο Διαδίκτυο συμπεριλαμβάνονται σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ.4 μια σειρά από πράξεις και αποφάσεις που έχουν ιδιαίτερη βαρύτητα για τη διαφάνεια και τον έλεγχο της κρατικής δράσης και ιδιαίτερα για τη διαχείριση του δημοσίου χρήματος, μεταξύ των οποίων είναι, σύμφωνα με την περίπτωση 6 της παρ. 4 του άρθρου 2 του εν λόγω νόμου, οι προϋπολογισμοί, απολογισμοί, ισολογισμοί και οι επιμέρους δαπάνες Υπουργείων, ΝΠΔΔ κλπ. καθόσον η διαφάνεια των δαπανών, του προϋπολογισμού και της εκτέλεσης του είναι κρίσιμο εργαλείο αποτελεσματικότητας και ελέγχου.».

22. Εξάλλου, με το άρθρο πρώτο του ν. 2372/1996, προβλέφθηκε η σύσταση ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «Ελληνικό Κέντρο Επενδύσεων», η οποία εποπτευόταν από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και εξυπηρετούσε το δημόσιο συμφέρον, με σκοπό την προσέλκυση και προώθηση επενδύσεων στην Ελλάδα, καθώς και την υποστήριξη των διεθνών συνεργασιών των ελληνικών επιχειρήσεων, τα δε έσοδά της προέρχονταν -μεταξύ άλλων πηγών και- από ετήσια επιχορήγηση του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων.

23. Στη συνέχεια, με το άρθρο 4 του ν.3894/2010, το άρθρο πρώτο του ν.2372/1996 τροποποιήθηκε και η ως άνω εταιρεία, η οποία είχε ήδη μετονομασθεί σε «Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε.», περιήλθε στην από κοινού εποπτεία των Υπουργών Επικρατείας και Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και υπήχθη στις

διατάξεις του ν.3429/2005, κατά ρητή δε νομοθετική πρόβλεψη οι συμβάσεις που κατάρτιζε η εταιρεία έπρεπε να αναρτώνται στο διαδίκτυο.

24. Περαιτέρω, με τα άρθρα 2 και 3 του ν.4072/2012, τροποποιήθηκαν διατάξεις του ανωτέρω ν.3894/2010, καθώς και διατάξεις του καταστατικού της εταιρείας. Προβλέφθηκε η εποπτεία της από τον Υπουργό Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, καθώς και ρητή εξαίρεσή της από τις διατάξεις του ν.3429/2005.

25. Με το άρθρο 1 του ν.4242/2014, η εν λόγω εταιρεία μετονομάστηκε σε «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.» και θεσπίστηκε η υποχρέωση ανάρτησης στο διαδίκτυο των πράξεών της, σύμφωνα με τις προβλέψεις του ν.3861/2010 και επομένως η υποχρέωση αυτή δεν καταλάμβανε πλέον μόνο τις συμβάσεις που αυτή κατάρτιζε, αλλά επεκτάθηκε στο σύνολο των πράξεών της, οι οποίες είναι αναρτητέες σύμφωνα με τον τελευταίο αυτό νόμο.

26. Το άρθρο 84 του πρόσφατου ν.4635/2019 περιλαμβάνει πληθώρα σημαντικών ρυθμίσεων και αλλαγών στο νομοθετικό πλαίσιο που διέπει την εταιρεία, επιδιώκεται έτσι η αναβάθμισή της, ώστε να διασφαλισθεί η αποτελεσματική και απρόσκοπτη λειτουργία της. Η εταιρεία, που εποπτεύεται πλέον από τον Υπουργό Εξωτερικών, αποτελεί ειδική περίπτωση φορέα που λειτουργεί κατά τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας και εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον, συνιστά το κύριο όχημα της Ελληνικής Πολιτείας τόσο για την προσέλκυση άμεσων επενδύσεων όσο και για την προώθηση των ελληνικών εξαγωγών, δραστηριοποιείται δε, εξαιτίας της φύσης της αποστολής της, κατά κύριο λόγο στο εξωτερικό (βλ. αιτιολογική έκθεση επί του άρθρου 84 του ν.4635/2019).

27. Ειδικότερα, με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 84 του τελευταίου αυτού νόμου, θεσπίστηκαν ειδικές προβλέψεις, μέσω των οποίων θα επιτευχθεί η άρση περιορισμών που δεν ανταποκρίνονται στις επιχειρησιακές και λειτουργικές απαιτήσεις του φορέα και η διασφάλιση της απαιτούμενης ευελιξίας με τη δημιουργία ενός ειδικού νομικού πλαισίου λειτουργίας, κατ' εξαίρεση και εκτός του πεδίου εφαρμογής του συνόλου των διατάξεων, που διέπουν φορείς του δημοσίου, του ευρύτερου δημοσίου τομέα και της Γενικής Κυβέρνησης. Το καταστατικό της εταιρείας τροποποιείται (παράγραφος 3), προκειμένου να αντανakλά τις ανωτέρω αλλαγές, ενώ επιδίωξη των τροποποιήσεων αυτών, αποτελεί η επίτευξη εξωστρέφειας, με την παροχή δυνατοτήτων άμεσης σύνδεσης με τον ιδιωτικό τομέα για την άντληση δεξιοτήτων και απαραίτητης τεχνογνωσίας, αλλά και αυξημένης λογοδοσίας και διαφάνειας μέσω της υιοθέτησης συστημάτων εσωτερικού ελέγχου για την

αποτελεσματική πρόληψη, αποτροπή και εντοπισμό φαινομένων απάτης και διαφθοράς, σε άμεση συνεργασία με την Εθνική Αρχή Διαφάνειας (βλ. αιτιολογική έκθεση επί του άρθρου 84 του ν.4635/2019).

28. Στο πλαίσιο αυτό, με τις ανωτέρω διατάξεις του άρθρου 84 του ν.4635/2019 προβλέπεται ότι η ως άνω εταιρεία διέπεται από τις διατάξεις του ν.2372/1996, όπως ισχύουν, από τις ειδικές για αυτήν διατάξεις στην κείμενη νομοθεσία και συμπληρωματικά από τις διατάξεις του ν.4548/2018. Επίσης, ορίζεται ότι δεν ανήκει στον δημόσιο ή ευρύτερο δημόσιο τομέα, όπως αυτός εκάστοτε ορίζεται, καθώς και ότι δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις που αναφέρονται σε δημόσιες επιχειρήσεις, υπό την έννοια του ν. 3429/2005 ή που διέπουν εταιρείες που ανήκουν άμεσα ή έμμεσα στο Δημόσιο ή που επιχορηγούνται ή χρηματοδοτούνται από αυτό, με εξαίρεση των όσων ορίζονται ρητά στον ν. 2372/1996, όπως ισχύει. Ομοίως, δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις που διέπουν τους φορείς που έχουν ταξινομηθεί ως Φορείς Γενικής Κυβέρνησης, με την επιφύλαξη συγκεκριμένων διατάξεων του ν.4270/2014, όπως ισχύει, και των κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδιδόμενων προεδρικών διαταγμάτων και υπουργικών αποφάσεων που αφορούν στην υποβολή δημοσιονομικών αναφορών, οι οποίες εφαρμόζονται σε περίπτωση ταξινόμησης της εταιρείας ως Φορέα Γενικής Κυβέρνησης.

29. Στον νέο νόμο δεν ρυθμίζεται το ζήτημα της υποχρέωσης ανάρτησης στο διαδίκτυο των πράξεων που εκδίδουν τα όργανα της ως άνω εταιρείας. Ωστόσο, όπως προαναφέρθηκε, σύμφωνα με τη ρητή πρόβλεψη του άρθρου 84 του ν.4635/2019, η εταιρεία εξακολουθεί να διέπεται (και) από τις ειδικές για αυτήν διατάξεις στην κείμενη νομοθεσία. Τέτοια ειδική διάταξη είναι η διάταξη της παραγράφου 11 του άρθρου 1 του ν.4242/2014, με την οποία θεσπίστηκε η υποχρέωση ανάρτησης στο διαδίκτυο των πράξεων της εταιρείας, σύμφωνα με τις προβλέψεις του ν.3861/2010, ώστε να μην καταλαμβάνει μόνο τις συμβάσεις που αυτή καταρτίζει, η οποία δεν καταργήθηκε με τον νέο νόμο και κατά συνέπεια εξακολουθεί να ισχύει. Επομένως, η εν λόγω εταιρεία υπέχει υποχρέωση ανάρτησης στο διαδίκτυο των πράξεων που εκδίδουν τα όργανά της.

30. Περαιτέρω, κατά την ειδικότερη γνώμη της Προέδρου του Τμήματος, Ευγενίας Βελώνη, Αντιπροέδρου Ν.Σ.Κ. και των Νομικών Συμβούλων του Κράτους Ανδρέα Ανδρουλιδάκη, Κωνσταντίνας Χριστοπούλου, Βασιλείου Καραγιώργου, Κωνσταντίνου Ζαμπάρα και Θεόδωρου Ράπτη (**ψηφοί 6**), η υποχρέωση της

εταιρείας να αναρτά τις πράξεις που εκδίδουν τα όργανά της, προκύπτει ευθέως από τις ίδιες τις διατάξεις του ν.3861/2010.

31. Από το πλέγμα των διατάξεων του παραπάνω νόμου, προκύπτει ότι ο νομοθέτης υπήγαγε στη διαδικασία δημοσιότητας και ελέγχου ανεξαιρέτως όλους τους φορείς της κυβερνητικής πολιτικής και της διοικητικής δράσης. Συμπεριέλαβε δε στους φορείς αυτούς και τα όργανα διοίκησης του ευρύτερου δημόσιου τομέα, νοουμένου τούτου, σύμφωνα με τον ορισμό που δίδει ο ίδιος ο νόμος (άρθρο 2 παρ. 2), ως του συνόλου των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου που ανήκουν στο κράτος ή επιχορηγούνται τακτικώς σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις από κρατικούς πόρους κατά 50% τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους, αλλά και των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών που προβλέπονται στις διατάξεις του άρθρου 1 του ν.3429/2005. Δηλαδή, ο ίδιος ο ν.3861/2010 καθορίζει με αυτοτέλεια την έννοια του ευρύτερου δημόσιου τομέα, παραθέτοντας τα αναγκαία χαρακτηριστικά που έχουν οι υπαγόμενοι σε αυτόν φορείς του, πέρα και ανεξάρτητα από τους όρους που αναφέρονται σε άλλα νομοθετήματα. Ειδικότερα, δεν περιορίζει τον δημόσιο τομέα στις δημόσιες επιχειρήσεις του άρθρου 1 του ν.3429/2005, οι οποίες είθισται να τον προσδιορίζουν, αλλά θέτει εντός του ρυθμιστικού του πεδίου και τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που ανήκουν στο κράτος ή επιχορηγούνται από αυτό κατά 50% τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους.

32. Αξίζει, επίσης, να σημειωθεί ως προς το πεδίο εφαρμογής του ν.3861/2010 ότι, δυνάμει του νέου άρθρου 10B που προσετέθη με το άρθρο 16 του ν. 4305/2014 (Α' 237/31.10.2014)⁵, αυτός καταλαμβάνει και τους μη κερδοσκοπικούς φορείς, οι οποίοι λαμβάνουν κρατική επιχορήγηση, ενώ καταβάλλεται προσπάθεια να μνημονευθεί το σύνολο των δυνατών μορφών που μπορεί να έχει ένα επιχορηγούμενο από το Κράτος νομικό πρόσωπο (εταιρείες, σωματεία, ιδρύματα, συνεταιριστικές επιχειρήσεις «και λοιποί μη κερδοσκοπικοί φορείς»). Η τελευταία αυτή διάταξη δρ.

«Άρθρο 10B

Ενίσχυση της διαφάνειας στις δαπάνες επιχορηγούμενων φορέων
Αστικές Μη Κερδοσκοπικές Εταιρείες, Σωματεία, Ιδρύματα, Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις και λοιποί μη κερδοσκοπικοί φορείς που επιχορηγούνται καθ' οιονδήποτε τρόπο από τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, κατά την παρ. 2 του άρθρου 1B του ν. 2362/1995, με ποσό άνω των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ συνολικά ετησίως, δημοσιεύουν στην ιστοσελίδα του προγράμματος Διαύγεια απολογιστικά στοιχεία δαπανών όπου αναφέρονται τα νόμιμα παραστατικά που αφορούν στο ποσό της επιχορήγησης, με ιδιαίτερη αναφορά του εκδότη και του λήπτη του παραστατικού, καθώς και του αντικειμένου και του ύψους της συναλλαγής. Η παράλειψη της δημοσίευσης των ανωτέρω καταστάσεων συνεπάγεται τον αποκλεισμό των υπόχρεων φορέων από παντός είδους περαιτέρω επιχορήγηση ή χρηματοδότηση από φορείς του προηγούμενου εδαφίου. Με απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης καθορίζεται η διαδικασία πρόσβασης και καταχώρισης στοιχείων στο ηλεκτρονικό σύστημα του «Προγράμματος Διαύγεια», καθώς και κάθε άλλη αναγκαία διαδικαστική και τεχνική λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.»

μάλιστα, συμπληρωματικά με τη διάταξη της περίπτωσης 18 της παραγράφου 4 του άρθρου 2 του ίδιου νόμου, σύμφωνα με την οποία στο διαδίκτυο αναρτώνται «*πράξεις δωρεών, επιχορηγήσεων, παραχωρήσεις χρήσης περιουσιακών στοιχείων από το Δημόσιο, ΝΠΔΔ του φορέας των ΟΤΑ ή φορέας του ευρύτερου δημόσιου τομέα, σε φυσικά πρόσωπα, νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου*». Η διαφάνεια που επιτυγχάνεται με την ανάρτηση της πράξης επιχορήγησης ενισχύεται περαιτέρω με τη δημοσιοποίηση των στοιχείων που εμφανίζουν τον τρόπο με τον οποίο αξιοποιήθηκε η επιχορήγηση (βλ. εισηγητική έκθεση άρθρο 16 του ν. 4305/2014).

33. Εκ των ανωτέρω, καθίσταται σαφής η βούληση του νομοθέτη, ότι οποιοσδήποτε φορέας ή ομάδα προσώπων χρηματοδοτείται από κρατικούς πόρους, υπόκειται στις διατάξεις του ν.3861/2010 και δεν αναγνωρίζεται οποιαδήποτε εξαίρεση, καθόσον μόνον έτσι επιτυγχάνεται ο σκοπός της διαφάνειας όλου του φάσματος της κρατικής δράσης και της διαχείρισης του δημοσίου χρήματος, ανεξαρτήτως της νομικής μορφής που αυτή λαμβάνει προς εξυπηρέτηση των συνταγματικά κατοχυρωμένων δικαιωμάτων της ανάπτυξης της προσωπικότητας, της συμμετοχής στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή, αλλά και το δικαίωμα συμμετοχής στην Κοινωνία της Πληροφορίας.

34. Η εταιρεία «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.» με τον διακριτικό τίτλο «Enterprise Greece», σε αντίθεση με ό,τι προέβλεπαν οι προϊσχύσασες διατάξεις, σύμφωνα με τις οποίες ρητά η εταιρεία αυτή υπαγόταν στις διατάξεις του ν.3429/2005, πλέον δυνάμει της διάταξης του άρθρου 84 του ν.4635/2019 «*δεν ανήκει στο Δημόσιο ή ευρύτερο δημόσιο τομέα, όπως αυτός εκάστοτε ορίζεται*». Σε αντίστιξη δε με το προηγούμενο νομοθετικό καθεστώς και προς άρση οιασδήποτε αμφισβήτησης, προβλέπεται με την ως άνω διάταξη επιπροσθέτως ότι δεν εφαρμόζονται ως προς την εταιρεία αυτή οι διατάξεις που αναφέρονται σε δημόσιες επιχειρήσεις, υπό την έννοια του ν.3429/2005 ή σε οργανισμούς δημοσίου δικαίου υπό την έννοια του ν.4412/2016 ή που διέπουν εταιρείες που ανήκουν άμεσα ή έμμεσα στο Δημόσιο ή που επιχορηγούνται ή χρηματοδοτούνται από αυτό, με μόνη την εξαίρεση των όσων ορίζονται ρητά στον ως άνω νόμο. Στην οικεία, μάλιστα, εισηγητική έκθεση γίνεται ενδεικτική απαρίθμηση των νομοθετημάτων που δεν έχουν εφαρμογή, νομοθετημάτων που αφορούν κατεξοχήν τον τρόπο δράσης της εταιρείας (ν.4412/2016 «Δημόσιες συμβάσεις

Έργων, Προμηθειών»), αλλά και το καθεστώς του προσωπικού της, μισθολογικό ή συνταξιοδοτικό (ν.4354/2015, ν.4336/2015, ν.4369/2016).

35. Από την επισκόπηση αυτών των διατάξεων προκύπτει ευθέως ότι προβλεπόμενη κατά τα άνω μη εφαρμογή των διατάξεων περί δημοσίου τομέα και εταιρειών, που ανήκουν άμεσα ή έμμεσα στο Δημόσιο ή που επιχορηγούνται ή χρηματοδοτούνται από αυτό, δεν δύναται να αναιρέσει την υπαγωγή στην έννοια του δημοσίου τομέα, όπως αυτός ορίζεται αυτόνομα από τον ν.3861/2010, της ανωτέρω εταιρείας, η οποία εμπίπτει σε αυτόν, καθόσον-όπως προκύπτει από τα στοιχεία του ιστορικού- χρηματοδοτείται συστηματικά τα τελευταία έτη σε ποσοστό άνω του 50% του προϋπολογισμού της από κρατικά έσοδα.

36. Άλλωστε, η ως άνω νεώτερη ρύθμιση (περί μη εφαρμογής των διατάξεων του δημοσίου τομέα), αποσκοπεί στην άρση περιορισμών που δεν ανταποκρίνονται στην ανάγκη ευέλικτου τρόπου λειτουργίας της, άμεσα συνδεδεμένου με τον ιδιωτικό τομέα, και όχι πάντως στην εξαίρεση της εταιρείας αυτής από διατάξεις που αφορούν τη διαφάνεια, όπως οι ρυθμίσεις του ν.3861/2010. Στη διαφάνεια, άλλωστε, απέβλεψε και η υιοθέτηση από το άρθρο 84 του ν.4635/2019 συστημάτων εσωτερικού ελέγχου για την αποτελεσματική πρόληψη, αποτροπή και εντοπισμό φαινομένων απάτης και διαφθορά σε άμεση συνεργασία με τη νεοσύστατη Εθνική Αρχή Διαφάνειας (βλ. άρθρο 7 του καταστατικού της εταιρείας).

37. Την εφαρμογή των διατάξεων του ν.3861/2010, εξάλλου, επιβάλλουν και οι διατάξεις περί της χρηματοδότησης της ως άνω εταιρείας από το Δημόσιο, βάσει των οποίων η πράξη επιχορήγησης από το Δημόσιο προς την εταιρεία υπόκειται σε ανάρτηση. Για την ταυτότητα του λόγου, συνεπώς, απαιτείται και διαφάνεια ως προς τον τρόπο αξιοποίησης της επιχορήγησης, ο οποίος επιτυγχάνεται μέσω της εφαρμογής των διατάξεων του ν.3861/2010 και στην εν λόγω εταιρεία.

38. Κατ' ακολουθία τούτων, κατά την ειδικότερη αυτή γνώμη, η μη εφαρμογή των διατάξεων περί δημοσίων επιχειρήσεων που αναφέρεται στο άρθρο 84 του ν.4635/2019 δεν απέβλεψε στον αποκλεισμό της εφαρμογής του ν.3861/2010. Άλλωστε, θα ήταν αντίθετο προς το γράμμα και το πνεύμα των διατάξεων του ν.3861/2010 να εξαιρεθεί από τις απαιτήσεις για διαφάνεια και ανοιχτό κοινωνικό έλεγχο, ακριβώς ο φορέας εκείνος που χρηματοδοτείται για να εκπληρώσει με τη δράση του, έναν από τους πλέον σημαντικούς και κρίσιμους εθνικούς στόχους, όπως αναμφίβολα είναι η επενδυτική στρατηγική και η προώθηση των εξαγωγών και εντεύθεν η ανάπτυξη της χώρας. Προφανώς όσο πιο σημαντικός για το Κράτος είναι

ο σκοπός για την επίτευξη του οποίου καταβάλλεται η επιχορήγηση, τόσο αυξημένη αντίστοιχα είναι η καθολική απαίτηση για δημόσιο έλεγχο και διαφάνεια αναφορικά με τον τρόπο που αυτή δαπανάται (πρβλ. ΝΣΚ 208/2016).

Απάντηση

39. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, στο ερώτημα που υποβλήθηκε το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Α'), γνωμοδοτεί, ομόφωνα, ως εξής:

Η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.» και τον διακριτικό τίτλο «Enterprise Greece» υπέχει υποχρέωση ανάρτησης στο διαδίκτυο των πράξεων που εκδίδουν τα όργανά της.

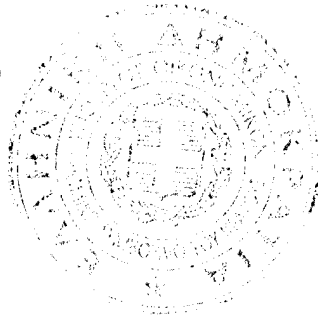
ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 17-7-2020

Η Πρόεδρος

Ευγενία Βελώνη

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Η Εισηγήτρια

Ασημίνα Δημητρακοπούλου

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.